

[H. P. Johansen.]

denne Lovgivning, som vi her beskæftiger os med, og som man har kaldt en Frihedslovgivning.

Hvad angaar det Lovforslag, som nu er til Behandling her, maa man erkende, at det er blevet til paa en lidt usædvanlig Maade. Det er blevet sagt, at det oprindelige Forslag til Lov om Stiftsbaandsløsning blev totalt ændret i Folketingsudvalget efter Forhandlinger med Landets Biskopper, og det er jo rigtigt, at Lovforslaget er stærkt ændret. Titelen er ændret, Biskopperne er kommet mere i Forgrunden, Menighederne er kommet mere i Baggrunden o. s. v. Der er ogsaa sket andre Ændringer. Men Pointen i det oprindelige Forslag — anderledes kan jeg ikke forstaa det — var dette, at der kunde løses Stiftsbaand ogsaa under Vakance, og Pointen i det nye Lovforslag, som her foreligger, er egentlig ogsaa dette, at der kan skiftes Biskop under en Vakance, og Resultatet af begge Lovforslag bliver, at Johanne Andersen kan blive ordineret og faa Kollats af en Biskop fra et andet Stift. Jeg forstaa, at det samme gælder Ruth Vermehren, og det gælder ogsaa i eventuelle andre lignende Tilfælde, der maatte komme i Fremtiden. Men saa er jo i Virkeligheden Maalet naaet, og saa synes jeg, vi hurtigst muligt skal se at faa vedtaget dette Lovforslag. Man kan vist sige, at der er talt længe nok om denne Sag.

Paa mit Partis Vegne skal jeg anbefale Lovforslaget til videre Behandling og til snarlig Vedtagelse her i Tinget.

Stegger Nielsen: Da den høje Rigsdag havde vedtaget Loven af 4. Juni 1947, der gav Kvinder Adgang til Folkekirkens Præsteembeder, opstod der jo den mærkelige Situation, at Biskoppen over Lolland-Falsters Stift ikke mente for sin Samvittigheds Skyld at kunne ordinere Frk. Johanne Andersen, der af Nørre Ørslev Valgmenighed var indstillet til Menighedens Præst. Herved blev Stiftsbaandsløsning nødvendig for den paagældende Menighed. Nu har vi jo som nævnt i § 6 i Loven af 30. Juni 1922, Bispervalgloven, en saadan Adgang til Stiftsbaandsløsning under visse Betingelser, men Bestemmelsen tager kun Sigte paa Menigheder, der har en eller flere lovligt kaldede Præster, derimod ikke paa en Menighed, hvor der er Ledighed i Embedet.

Derfor var en Udvidelse af Loven nødvendig. Nu havde man vel oprindeligt tænkt sig ved Bestemmelsen om Stiftsbaandsløsning at skabe en Beskyttelse for Menigheder mod Indgreb og Tryk i deres indre Liv fra

stærkt retningsprægede Biskopper. Aarene har vist, at Frygten i saa Henseende var ganske ubegrundet, idet Adgangen til Stiftsbaandsløsning jo slet ikke er blevet anvendt. De forskellige Biskopper med deres forskellige kirkelige Præg har altsaa været saa fuldstændig tolerante i deres Tilsyn, at der ikke er nogen Menighed, der har følt sig traadt for nær, og det er i og for sig meget glædeligt at kunne konstatere dette. Men naar det er Tilfældet, saa maa det indrømmes, at det jo ikke peger i Retning af en Udvidelse af denne Lovgivning om Stiftsbaandsløsning, men snarere i den modsatte Retning, idet det altsaa er en Lov, som det har vist sig, at der ikke er Brug for. Det er antagelig disse Synspunkter, der har ændret det oprindelige Lovforslag saa stærkt under Behandlingen i Folketinget, som Tilfældet er. Forslaget rummede ogsaa i sin oprindelige Form Muligheder for Konflikter mellem Menighed og Præst, mellem Præster ved samme Kirke og mellem Menigheder inden for samme Pastorat. Det er ikke Uro og Splittelse, der trænges til, allermindst paa et saadant Omraade. Man maa derfor hilse med stor Tilfredshed, at Lovforslaget er blevet omformet som det er, ogsaa af Hensyn til — sagt som en Sidebemærkning —, at Præsternes eventuelle Ønsker om rent personligt at kunne løse Stiftsbaand til en anden Biskop, som det ærede Medlem Hr. H. P. Johansen var inde paa, ogsaa vilde skabe en ikke ringe Forvirring, om det blev almindeligt.

Lovforslaget, som det nu fremtræder i Dag med en helt ny Titel, tager mere konkret Sigte paa det foreliggende Tilfælde med Nørre Ørslev Valgmenighed, altsaa paa at skabe Mulighed for, at en Biskop under særlige Forhold kan fritages for Tilsyn med en Menighed i sit Stift, og disse særlige Forhold refererer sig naturligvis til Samvittighedsgrunde. Kirkeministeren beskikker da som tilsynsførende en anden Biskop, som dertil maatte være villig, og hvis det gælder Nybesættelse, giver den Biskop, der modtager Kirkeministerens Opfordring, den fornødne Kollats og eventuelt ogsaa den fornødne Ordination. Da Bestemmelsen i Lovforslagets § 1 omfatter ikke alene Sogne- og Valgmenigheder, men ogsaa Hospitaler, Fængsler, Stiftelser o. lign., er der ved dette Forslags Vedtagelse aabnet Adgang til, at saavel cand. theol. Frøken Johanne Andersen som ligeledes cand. theol. Frøken Ruth Vermehren ved Vestre Fængsel kan modtage den fornødne Præstevielse. Det er vistnok i Øjeblikket de eneste to Tilfælde, der foreligger.